

Kwaliteit van toetsen en beoordelen

Desirée Joosten-ten Brinke

25 oktober 2011

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.uu.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Programma

- Constructive alignment
- Kwaliteitspiramide voor eigentijds toetsen
- Docentprofessionalisering
- Toetsmotivatie en Studentbetrokkenheid

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.uu.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Toetsen en beoordelen

- Toetsen: keuze voor een instrument om op een systematische manier te meten
- Beoordelen: het toekennen van een waarde aan een meting op grond van vooraf opgestelde criteria.

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.uu.nl

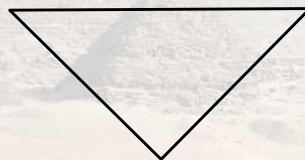
Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Constructive alignment

Biggs, 1996: leerdoelen, instructie en toetsing moeten op elkaar afgestemd zijn

interpretaties

observaties

Pellegrino, Chudowsky, & Glaser, 2001
Assessment triangle

cognities

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.uu.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Toetsmatrijs

- Overzicht van inhoud en beheersingsniveaus
- Uitgangspunt voor toetsing en.... Instructie
- Vergelijkbaarheid
- Transparantie
- Communicatie

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.uu.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Traditioneel vs. Competentiegericht

- Uitgangspunt van het curriculum
- Aanbod of vraaggestuurd
- Rol docent
- Rol student
- Integratie van onderwijseenheden
- Summatief en formatief beoordelen
- Toetsvormen

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.uu.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Toets- en
beoordelingsinstrumenten

Betrouwbaarheid
Validiteit

Fontys

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.uu.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Taken, opdrachten, items

Relevantie
Objectiviteit
Efficiëntie
Moeilijkheid

Fontys

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.uu.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Toets programma

Kwaliteitskader (Baartman, e.a., 2007)

Fontys Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit www.uu.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

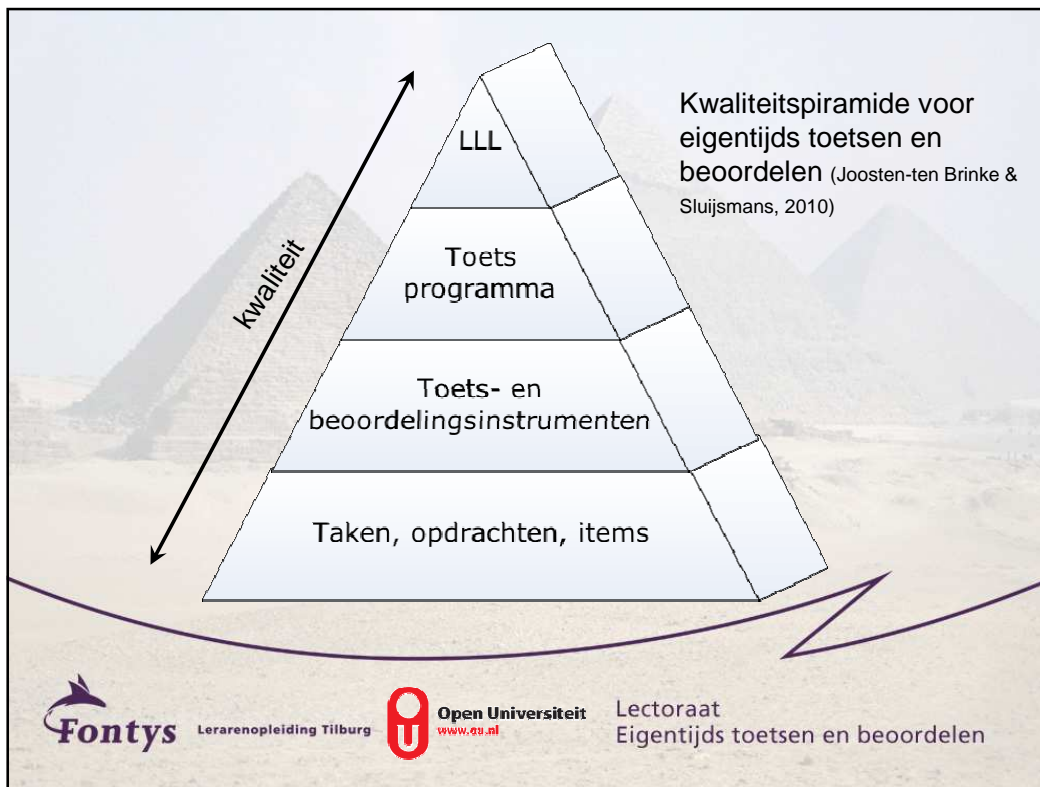
**Kwaliteitskader
voor competentie assessment programma's**

- Geschiktheid voor onderwijsdoelen
- Herhaalbaarheid
- Transparantie
- Acceptatie
- Vergelijkbaarheid
- Rechtvaardigheid
- Ontwikkeling van zelfsturend leren
- Betekenisvolheid
- Cognitieve complexiteit
- Authenticiteit
- Onderwijsgevolgen
- Tijd en kosten

Fontys Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit www.uu.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Formatief versus summatief beoordelen

1. Cito-eindtoets in groep 8 basisonderwijs
2. Een werkstuk in het tweede jaar Facility Management
3. Een kennistoets Economie bij de lerarenopleiding
4. Een performance assessment in de opleiding onderwijsassistent

Assessment for learning vs Assessment OF learning

Fontys Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit www.uu.nl

Lectoraat Eigentijds toetsen en beoordelen

The slide has a purple title and a list of four examples. Below the list, the text 'Assessment for learning' is underlined in green, followed by 'vs Assessment OF learning'. The background is a desert landscape with pyramids.

Feedback geven

- Feed-up
- Feedback
- Feedforward

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.uu.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Implementatie van onderwijsvernieuwingen

- Verspreiden
- Adoptie (proberen)
- Implementeren (daadwerkelijk gebruiken)
- Continueren

Bewustzijn voorafgaand aan bekwaamheid!

Ondersteuning door combinatie van onderzoek, scholing en advisering

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.uu.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Kennis en kunde van de docent

- t.a.v.. toetstaken:
  - De docent kan met behulp van de STAR-methodiek een assessmentgesprek voeren.
  - De docent kan relevante items construeren voor een kennistoets.
  - De docent kent de taxonomie voor leerdoelen van Bloom.
  - ...

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.ou.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Kennis en kunde van de docent

- t.a.v. toetsinstrumenten:
  - De docent kent de voor- en nadelen van verschillende toetsinstrumenten.
  - De docent kent de verschillen tussen de beoordelingsmodellen normgericht beoordelen, criteriumgericht beoordelen en ipsatief beoordelen.
  - De docent is in staat om een inhoudsvalide toets samen te stellen.
  - ...

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.ou.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Kennis en kunde van de docent

- t.a.v. toetsprogramma's:
  - De docent is in staat om het toetsprogramma af te stemmen op de doelstellingen van de opleiding.
  - De docent weet hoe formatieve en summatieve toetsen onderdeel uitmaken van een toetsprogramma.
  - De docent kan de kwaliteit van een toetsprogramma onderbouwen aan de hand van de kwaliteitscriteria voor competentie assessment programma's (Baartman)
  - ...

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit

www.ou.nl

Lectoraat

Eigentijds toetsen en beoordelen

Kennis en kunde van de docent

- t.a.v. kwaliteit van toetsen en beoordelen voor de lange termijn (LLL):
  - De docent kent de traditionele versus de constructivistische manier van onderwijzen, leren en beoordelen.
  - De docent kan toetsresultaten gebruiken als feedback naar zichzelf.
  - De docent kent het onderscheid tussen formeel, non-formeel en informeel leren.
  - De docent kan feedforward formuleren (gericht op toekomstig leren)
  - ...

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit

www.ou.nl

Lectoraat

Eigentijds toetsen en beoordelen

Toetsmotivatie

- Relevante, eerlijke toetsing
- Frequent, vroegtijdig, positief geformuleerde inhoudelijke feedback
- Belevingswereld student
- Keuzemogelijkheden
- Juiste moeilijkheidsniveau
- Betrokkenheid
- Bereid de studenten voor op de toets

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.uu.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Bereid studenten voor op een toets

1. Bespreek de leerdoelen en de criteria
2. Kennis en begrip van de vraagvorm
3. Werk met oefenvragen
4. Grote hoeveelheid opsplitsen in stukken
5. Voortgangstoetsen
6. Duidelijkheid over de aantekeningen in de les
7. Toetsvragen ontwikkelen door (groepjes) studenten

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.uu.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Nabespreking van een toets

- Bespreek toets + antwoordmodel + correctievoorschrift
- Laat studenten meeschrijven bij de nabespreking en controleer dit
- Laat studenten hun leerpunten na een toetsbespreking opschrijven (welke onderdelen gingen goed, welke onderdelen gingen niet goed? Verwijzing naar leerstof)
- Maak een kwantitatieve analyse van de toets (als de hele klas een (deel)vraag fout beantwoord heeft, is er misschien iets mee aan de hand)
  - P-waarde (= % goed)
  - Onderscheidend vermogen (beste 25% - slechtste 25%)
- Terugkoppeling naar toetsmatrijs

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.ou.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen

Bedankt voor jullie aandacht en

Succes!

desirée.joosten-tenbrinke@ou.nl
d.tenbrinke@fontys.nl

Lerarenopleiding Tilburg

Open Universiteit
www.ou.nl

Lectoraat
Eigentijds toetsen en beoordelen